

*Sirkeci'den tren gider  
Ona binen verem gider*

### Giriş:

Bu coğrafyanın güzelliği dillere destandır. Güzel olunca seveda, seveda olunca hasret, hasretin ardı hicran, hicranın ilacı şiirdir, hoyrattır, destandır. Bu sevdalı gönüllerin şiirleri ile türküleri ile ağılları ile rüzgârlar esmiş, bulutlar bu efkâr ile kararmış ve nihayetinde bu efkârın yağmurları yağmıştır sicim sicim kavruk topraklara, yanık yüreklerle... Bu yağmurların ab-ı hayat gibi yeşerttiği gönüller bade-denmişçesine ötelere gelen sesleri yüreklerinde hissetmişler ve duygularını saza söze dökerek bizlerin de duygularına tercüman olmuşlardır. Tıpkı Necip Fazıl Kısakürek, Abdurrahim Karakoç, Ba-haettin Karakoç, Vasfi Mahir Kocatürk, Âşık Mah-suni Şerif, Adil Erdem Beyazıt, Nuri Pakdil, Cahit Zarifoğlu gibi...

İşte bu yanık yüreklerden birisi de Ali Akbaş'tır. Belki ilk etapta onu tanımayanlar Ali Akbaş da kimdir diyebilir. Hani bir zamanlar bir şiir dolaşırды radyolarda, televizyonlarda, sahnelerde... "Sirkeci'den tren gider..." diye İbrahim Sadri'nin gönüllerimize astığı bu şiirin yazarıdır Ali Akbaş...

Ali Akbaş, gerek milli, manevi ve kültürel bütünlüğü yansıttığı şiirleriyle gerek bu birlik ve bütünlüğü korumak adına kurulmuş derneklere aldığı görevlerle gerekse eğitim kurumlarında ve üniversitelerde gerçekleştirdiği öğretmenlik ve akademisyenliklerle ülkesine büyük katkılar sunmuş önemli bir düşünürdür. (Bulut, 2016: 56)

### Hayatı:

Şimdilik bu şiiri bir yana bırakıp Ali Akbaş'ı tanıtmaya devam edelim. Hatta bu işi üstadın kendisine bırakalım. Yalın ve sade olarak hayatının çizgilerini o bize anlatsın. Zira o şiirlerini Makedonca'ya çeviren Mariya Leontik'in dediği gibi şiirlerinde olduğu gibi sohbetlerinde de "ağzından bal akan" bir şairdir. (Leontik, 2017: 64)

"1942 yılında Elbistan'ın Çatova köyünde doğdum. Sırasıyla, Çatova Köyü İlk Okulunu, Elbistan Orta Okulunu, K. Maraş Lisesini ve İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünü bitirdim. Çeşitli liselerde, Gazi Eğitim Enstitüsü'nde ve Ankara Meslek Yüksek Okulunda edebiyat öğretmenliği ve idarecilik yaptım. Filim

*Radyo Televizyonla Eğitim Merkezinde radyo programcılığı görevinde bulundum. 1983 yılında araştırma görevlisi olarak H. Ü. Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümüne geçtim. Burada da yüksek lisansımı tamamlayarak Türk dili okutmanlığı görevine geçtim. Okutmanlık yanında şiirle ve çocuk edebiyatıyla da uğraşmaktayım. Masal Çağı, Kuş Sofrası, Gökte Ay Portakaldır adlı üç kitabım yayımlandı. Meslek hayatımda yirmi beş yılımı doldurarak emekli oldum."*

İşte bu kadar Ali Akbaş'ın dilinden Ali Akbaş... Geldim bu dünyaya gider oldum asıl yurduma der gibi mütevazı, sade bir anlatım. Sade yaşayanların, şatafatsız, gösterişsiz, sessiz yaşayanların hayatları bu kadardır işte. Ama biz biliyoruz ki Akbaş, bu sessizliğe her bir kelimesi hazineler yüklü, anlamlar yüklü nice mısralar sığdırdı.

Onun eksik bıraktığı birkaç bilgiyi de biz aktaralım. Yazar daha 16 yaşında bir lise öğrencisi iken yazdığı ve köyüne duyduğu özlemi anlatan bir şiiri Engizek adlı mahalli bir dergide yayınlanır. Daha sonra 1964 yılında açılan Maraş Lisesi İçin Marş yazılması konulu şiir yarışmasında birinci gelir ve bu şiir, doğduğu yer olan Kahramanmaraş'taki "Kahramanmaraş Lisesi"nin marşı olarak kabul edilir. (Tatçı, 208: 143)

Ali Akbaş, Yüksek lisansını Hacettepe Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünde "Yapalak ve Ekinözü Ağızları" konulu çalışmasıyla tamamladı. 1999-2000 öğretim yılında Kazakistan'da Ahmet Yesevî Üniversitesinde öğretim elemanlığı da yaptı. (Şahin, 2010: 24)

Onun; *Masal Çağı* (1983), *Kuş Sofrası* (1991), *Eylüle Beste* (2011), *Turna Göçü* (2011), *Erenler Divânında* (2011) ve *Bütün Şiirleri* (2018) isimli şiir kitapları yanında *Gökte Ay Portakaldır* (1992) çocuklar için yazılmış masal ve *Kız Evi Naz Evi* (1969) adıyla kaleme alınmış bir de tiyatro oyunu bulunmaktadır. Bu eser İstanbul Radyosunda Radyo oyunu olarak seslendirilmiştir.

Doğduğu toprakların derdiyle dertlendi, sevinçle güldü, hüznüyle ağladı... Bu yüzden 1991 yılında *Kuş Sofrası* kitabıyla "Türkiye Yazarlar Birliği" şiir ödülünü almış, ayrıca bu kitap 2000 yılında *Mariya Leontiç* tarafından Makedonca'ya ve *Miraziz Azam* tarafından Özbekçeye çevrilmiştir. Yine 1993 yılında Kazakistan'ın başkenti Almatıda gerçekleştirilen II. Türk Dünyası Şiir Şöleni'nde Mağ-

can Cumabayulı Ödülünü, 2004 yılında Kosova'da yayınlanan "Türkçem" Çocuk Dergisi tarafından yılın şiir ödülünü almıştır. Başarıları bunlarla da sınırlı kalmayan şair, 2005 yılında İtalya'nın Venedik kentinde düzenlenen 57. Şiir Bianeli'nde ve 2007 yılında da 20. Moskova Kitap Fuarında Türkiye'yi temsil etmiştir.

Dr. Aslan Tekin'in tespitlerine göre Akbaş'ın şiirleri, Ötüken Türk Kültürü, Türk Edebiyatı, Erguvan, Doğuş Türk Yurdu, Hisar ve Hamle gibi dergilerde yayımlandı. (Tekin, 2005: 33)

Akbaş'ın edebiyat hayatı boyunca yazdığı dergiler arasında, *Ülkü Pınarı*, *Divan*, *Yeni Divan*, *Doğuş*, *Kanat*, *Kardaş Edebiyatlar* ile hâlen Genel Başkan Yardımcısı olduğu Avrasya Yazarlar Birliğinin yayın organı olan *Kardeş Kalemler* gibi dergiler bulunmaktadır. Şairin adı geçen dergi ve kitapların dışında şiirlerinin pek çoğu başta Türk Edebiyatı ve Türk Yurdu olmak üzere değişik dergilerde yayınlanmıştır. (Tatçı, 2008;142)

### Şiiri ve sanat anlayışı:

Akbaş, bu coğrafyanın çocuğu olduğunun bilinci ile hep bu coğrafyanın, mensubu olduğu milletin ve ait olduğu medeniyet anlayışının şiirini terennüm etti. Onun şiirlerindeki devasa anlatımın mayasını oluşturan sadelik beslendiği zamanla alakalıdır. Yani o bugünün şiirini yazmıştır. Bu günün sesi ile yarına seslenmiştir. Yine onun şiirindeki bu sağlam yapı ise köklerinin güçlü bir şiir geleneğine bağlı olmasından kaynaklanır. Onun şiiri günümüz şairlerinin yaptığı gibi ne sera şiiridir, ne de saksı şiiri... Onun şiiri doğaldır ve bulunduğu coğrafyanın, teneffüs ettiği havanın, yaşadığı iklimin soğuğu, sıcağı, karı, kışı, yağmuru, dolusuna dayanıklıdır. Bu yüzden de solup gidecek, sönüp gidecek bir zayıflıkta değildir. Yine bu özelliği ile kendi insanının kalbinde karşılık bulur, o yüzden de okunduğunda sevilir. Onu suni gündemlerin belirlediği, birbirini yok etmeye memur felsefi telakkilerin sınırlarını çizdiği edebi akımların hiçbirine hapsedemezsiniz. Onun düşünce planında mensubu olduğu İslam Medeniyeti tefekkürünün pörsümez ve eskimez izleri daha belirgindir. Hatta Yıldray Bulut'a göre o, Türk - İslam sentezinin önemine inanan ve Yesevi'nin ulvi havasından nasiplenmiş olan bu önemli şairimizdir. (Bulut, 2016: 58)

Şiirlerinde bu kültürün estetik anlayışı hâkimdir ve geleneğin ana damarları üzerinde bugünün şiirini yarınlara söylemek derdinde bir şair olarak kendini ayrıcalıklı bir yere koyar. O yerli ve millidir ama yerelleştirilmiş bir kadüklükten de muaf ve müstağnidir. Bu rahatlık ona şiir tekniği

olarak da her türlü imkânı kullanmasına vesile olmuştur. Onu kimi zaman güçlü bir hececi, kimi zaman modern bir serbestçi, kimi zamanda gelenekçi bir aruzcu olarak okumak mümkündür.

Akbaş kendi sanat anlayışı hakkında da şunları söyler.

"Bir tabloyu değerli kılan orada kullanılan malzeme ve konu edinilen manzara değil, o konuya giydirilen kompozisyonudur. Sanat, reel tabiat değil, sanatçının prizmasından geçmiş tabiattır. Pikasso da, amatör bir ressam da aynı boyayı ve aynı tuvali kullanarak aynı manzarayı resmederler ama ortaya başka tablolar çıkar." Ona göre "herkesin konuştuğu klasik dil, kullanmasını bilenler elinde sonsuz varyasyonlarla dolu ve bin bir oyuna müsaittir. Yerli yersiz dili eğip bükme güçsüz sanatçıların işidir, göz boyayıcılıktır. İyi mobilya yapamayan usta hep âletlerine takar kafayı... "Vay, çekicim Çekoslovak, testerem Alman" diye."

Okumaktan bıkmadığı başucu kitapları arasında, Kur'an-ı Kerim, Dede Korkut Hikâyeleri, Yunus Emre Divanı, Mevlânâ ve Karacaoğlan'ın şiirleri, klasikler, Ahmet Haşim'in nesirleri, Montaigne, Sait Faik, Bahattin Özkıışı ve Cemil Meriç'in eserlerinin olduğunu da ekler. Yine bir diğer mülakatta ise "Kerem ile Aslı'yı, Karacaoğlan'ın şiirlerini okudum köyde \*döven sürerken. Ondan sonra ortaokul başladı. Ortaokulda Feridun Fazıl Tülbentçin, Abdullah Ziya Kozanoğlu'nun kahramanlık romanları... Cantürk diye bir seri vardı, onlardan çocuk hikâyeleri okurdum." (Oruç ve Günaha, 2019) diyerek bu isimlere başkalarını da ekler.

Ali Akbaş'ın şiir evreninde, insanın özü ve öze dönme isteği, evrensel değerler, modernleşen dünya karşısında kişinin yalnızlığı, doğaya kaçış ve doğanın mükemmelliği, köy hayatının güzelliği, köye duyulan özlem, Anadolu topraklarının güzelliği, Türk birliği, tarih ve gelenek içerisinde Türkler, dünyadaki Türklük ve Türk kültürü, milli ve manevi değerler tema olarak işlenmiştir. (Çelik, 2018: 1)

Ali Akbaş'ın şiirlerinde Türklük ve İslamiyet bir sentez halindedir. Burada din daha çok kültürel boyutuyla, Türklüğü niteleyen, zenginleştiren ve derinleştiren yönüyle dile getirilir. Mutlu ve yaşanabilir bir dünya için dünya kardeşliğine giden yolda özellikle bu iki değer önemlidir. (Çelik, 2018: 6)

Şairin sanatçı kimliğinde, çocuk şiirlerinden ve çocuk duyarlığından Türklük bilgisi ve kültürüne uzanan bir süreç ve gelişim çizgisi bulunmaktadır. (Çelik, 2018: 3) Bu yüzden onun şiirlerinde kimi zaman hikemi bir tavırla karşılaşsınız kimi zaman da içinde ölmeyen bir çocuk sesiyle... Ama o hep kendisidir. Özentisiz, mübalağasız, dolaysız, sade...

Prof. Dr. Ersin Özarıslan'a göre Ali Akbaş; birinci sınıf bir 'dilci'dir. Anadolu ağızlarını kullanmada uzman bir kişidir. Kimsenin tercih etmediği konuları işlemiştir eserlerinde. Meftun olduğu bir sanatçı yoktur. Zor yazdığını söyler, ilhamın peşinden koşar. Şiirlerini dostlarıyla paylaşır, kanaatlerini sorar, eserlerini bu Şekilde yeniden değerlendirir. Nitelikli dikkatleri, dikkate alan bir tabiatı vardır. Şiir söz konusu olunca tüm değerleri unuttur.

Ali Akbaş'ı çocuklara yönelik yazdığı eserleriyle bir çocuk edebiyatçısı olarak görmek onu dar bir alana sıkıştırmak anlamına gelir. O aslında çocuğa seslenirken büyüklere de mesajını aktarmış, bundan dolayı da yetişkinlerin de severek okuduğu bir Şair olmuştur. O bu durumu 1996 yılında ikinci baskısı yapılan *Kuş Sofrası* isimli kitabına yazdığı önsöz de řu Şekilde dile getirmiştir:

*"Aslında ben bu Şiirleri yazarken kimlerin okuyacağını hiç düşünmedim bile. Elimden geldiğince güzel yazmaya çalıştım o kadar. Çocuklar için yazılmış bir eseri büyükler de severek okuyamıyorsa o eser kötü bir eserdir. Unutmayalım ki, çocuklarını aldatanlar, aslında kendileri aldanırlar. Bugün Dede Korkut Hikâyeleri, Don Kişot, Küçük Prens, Kelile ve Dinme, Bin Bir Gece Masalları güzel eserler oldukları için hem çocuklar hem de büyükler okuyabiliyor."*

Akbaş, Őairliđi dışında resme de ilgi duyan bir sanatçıdır. Resim sanatı gözleme dayalıdır ve tabiatı beslenir. Onun bu yönü Őiirine de yansımış ve ustaca pastoral bir söylem ile zuhur etmiştir. Bu postaral söylem tabiatın birebir yansıması ile değil, yine kadim geleneğin hikemi söyleyişi ile meczedilmiş yeni bir mahiyete bürünmüş Őekliyle tezahür etmiştir. Örneğin "Güvercin hû çeken derviş /Yüce ayvalarda/ Semada bir mevlevi" derken bu gözlem ile içindeki inancı buluşturup onu farklı bir söylem ile okuyucuya sunar.

Onun Şiirlerinde romantizmin izleri derinden hissedilir. Güçlü bir tabiat duygusu, tarihe ve halk kültürüne yakınlık, duygusal anlatı olarak algılanabilecek unsurlar ile romantizm, Őiirlerin atmosferini oluşturur. (Çelik, 208: 4) Ancak Ali Akbaş'ın Şiirini tam olarak bir romantizm içine de sığdıramayız. Onun romantizmi edilgen bir nostaljik halde ziyade kayıp bir medeniyete duyulan özlem ile doludur. Evet, o duygulu bir Şairdir ama yeri geldiğinde de muhaliftir, zulme boyun eğmeyen bir aksiyonerdir. 28 Őubat'ın en ayazlı günlerinde korkusuzca şunları haykırabilmiştir.

*"Yemenidir yaşmaktır  
Bayraktır başörtüsü  
Şimdi öz vatanında  
Tutsaktır başörtüsü"*

Benzer biçimde, Őehir hayatından kaçış, doğa ve kır hayatına sığınma düşünceci de romantik bir duyarlılıkla açıklanabilir. Görünüşte köyden uzakta kalan bir kişinin doğduğu yerlere duyduğu özlem, Şiirin derinliklerinde güçlü bir tabiat duygusu ile bir arada verilir. Bir anda masallara konu olan çoban, onun sürüsü ve köpeği, Őiirlerin kişileri olur. Yaylasının göğu, yurt toprağı, yalçın kayaları, denizi, ormanı özellikle anılır. Pastoral bir atmosfer Şiir dünyasına girer. (Çelik, 2008: 4)

Bu bağlamda Ali Akbaş, daha önce kitaplaştırdığı ve dergi okurlarıyla paylaştığı Şiirlerinin büyük bir bölümünü 2011 yılında Eylüle Beste, Turna Göçü ve Erenler Dîvânında isimleriyle üç ayrı kitapta toplamıştır. Bu tasnifte Őiirlerin edalarının nazara alındığı, kitap isimlerinin de içeriklerle tenasüplü olduğu görülmektedir. Eylüle Beste lirik bir duyarlılıkla örülen, Turna Göçü daha ziyade halk Şiiri geleneğine yaslanan, Erenler Dîvânında ise epik duruşun hissedildiği Őiirlerden müteşekkildir. Akbaş'ın Şiirini, küçükken köy odalarında, tandır başlarında dinlediği türküler, maniler ve masallar; insanda bir "O Beldé" hissi çağrıştıran, sini içi gibi mor dağlarla çevrili Elbistan coğrafyası ve mensup olunan milletin değerleriyle harmanlanmış Őahsi duyuy ve düşünüşler beslemiştir. (Yanardağ & Durmuř, 2018: 96)

Ali Akbaş Şiiri, genellikle iyimser bir bakış açısına sahiptir. Bunun tek istisnası Őehir olarak karşımıza çıkar. Őehir kötülüklerin, sıkıntıların, mutsuzlukların beşiği olarak anlatılır. Şair, Őehir tasvirlerinde şöyle etrafına bir baktığında dikkate değer hiçbir güzellik bulamaz. Apartmanlar, ur gibi büyüyen Őehir, trafik, lağımlar, kirli göletler, sarkan elektrik kabloları ile tasvir edilen Őehir, insanı mutsuz eden, onu boğan, ona yaşama alanı bırakmayan bir yerdir. O nedenle dünya üzerinde yaşanan kötülükler, savaşın acılığı, bu Őehir sahneleri ile birlikte dile getirilir. (Çelik, 2018: 5)

Bu bölümde son bir anekdot olarak onun bazı Şiirlerinde Dede Korkut'a olan hayranlığından dolayı Korkut Akbaş imzasını kullandığını da belirtelim.

### **Hicran coğrafyasının Şiiri**

Onun Şiiri ülke sınırları içine sığmayacak bir soluğa ve nefese sahiptir. O tüm ümmet ve millet coğrafyasını kuşatır. Coğrafyanın vatana nasıl dönüştüğu bilincindedir. Ahmet Kabaklı'ya göre Ali Akbaş'ın bütün Şiirleri için dikkat edilecek nokta, millî duygu ve isteklerin yüksek sesle, iddia ve heyecanla verilmeyip, daha ziyade mecazlar aralığından ve sır verir gibi yumuşak söylenmesidir.

Örneğin Aral Gölünün kuruması üzerine:

“Rüyamda gördüm Aral’ı  
Aral derinden yaralı  
Mağcan gibi Çolpan gibi  
Onun da bahtı karalı

Karada kalan kayıklar  
Eski günleri sayıklar  
İnci mercan saçan Aral  
Nerede o şakayıklar.

...  
Göl değil kıımızdı Aral  
Bir iffetli kıızdı Aral  
Kalınca küffar elinde  
Yer altına sızdı Aral.”

Diyerek elimizden çıkan coğrafyanın, esir oluşu-  
nu, Rusların Aral’ı besleyen Amu ve Siri nehirleri  
üzerine pamuk tarlalarını sulamak için kurdukla-  
rı barajlar nedeniyle kurumaya terk edilmesini bu  
mısralarla bugünün gençliğine aktarır ve onlarda  
bir vatan şuuru oluşturmaya çalışır.

Tarihini, kültürünü, asırlardır süren bir mücade-  
le ve emeğin sonucu oluşan birikimi unutmaz Ali  
Akbaş. Bakır döğen ustalar, bedesten esnafları kan-  
lı-canlı yaşarlar bu şiirlerde. Bu şiirler aynı zaman-  
da yetimlerin yüzüne konan bir tebessüm, öksüz-  
lerin saçlarını okşayan bir el olur. Uçsuz bucaksız  
bir coğrafyanın haykıran seslerindedir Ali Akbaş.  
(Ertürk, 2016)

### Sirkeci’den giden neydi?

Yazımızın giriş kısmında bir nebze bahsettiğimiz  
Göç şiirinde ülkemizden 60’lı-70’li yıllarda Avru-  
pa’ya işçi olarak giden insanımızın çilesini mısra-  
lara dökken şair aslında bir nevi göçün şiirini yaz-  
mıştır. O günkü şartlarda Sirkeci Garı’ndan kalkan  
trenlerin sadece insanımızı değil tüm değerlerimizi  
de oralara götürdüğünü en acı şekilde dile getirir  
Göç şiirinde. Ona göre gidenler arasında töremiz  
vardı, yaldızlı Kur’anımız vardı, gözyaşımız, der-  
dimizdir. Biz trene binip böyle avrat, çoluk çocuk  
Tuna’dan geçerken biz Tuna’dan utanırız Tuna biz-  
den...

Bu seferki gidiş savaş gibi zorunluluk ve hayatiyet  
taşımaz; şehitlik gibi mukaddes bir keyfiyete değil,  
sadece “ekmeğe”dir. İşte böyleydi Sirkeci’den giden  
tren. Binenin verem olduğu, geride çocukların ye-  
tim, gelinlerin dul kaldığı bu tren aslında Avru-  
pa’ya karşı yenilgimizin beratını da götürüyordu.  
Artık ezan sesine hasret kalacaklar için başlarında  
uyan uyan diye bağırın çanlar çalacaktır.

Ali Akbaşın “Göç” şiirinde “Varım yoğum törem  
gider” şeklinde terennüm ettiği şiir dizesi farkında  
olmadığımız bir neslin bizden koparılışının acı bir

feryadıdır. Yabancı bir beldede, yabancı bir kültür-  
le karşılaşacak olan yurdumun garip insanların  
o vahşi medeniyete karşı kendini savunacak bir alt  
yapısı, fikri birikimi yoktu. Tıpkı cephenin en ateş-  
li yerine silahsız gönderilen ve ölüme terke edilen  
askerler gibiydiler. İşte şair bunları da gördüğü için  
bu şiiri kaleme almıştı.

Şairi de şiir boyunca hayıflandıran/hüzünlendi-  
ren temel husus; bir zamanlar dünyaya hükmeden,  
“nizâm-ı âlem” düşüncesine sahip bir milletin ev-  
latlarının şimdi Avrupa karşısında maddi umutlar-  
la işçiliğe can atar hâle gelmesidir. Geçmişte yapı-  
lan seferler Tuna nehri üzerinden olurken şimdiki  
göçlerde de tren Tuna’dan bir daha geçecektir. An-  
cak bu, ilkinin ihtişamının aksine Tuna’yı utandıra-  
cak bir muhtaçlık taşıır. (Kaplan, 2018)

Tuna’dan mazide böyle geçmiş bir milletin torun-  
larının, şimdi fethetilen diyarlar üzerinden ken-  
disine verilecek ikinci sınıf işlere büyük umutlar  
bağlayarak hatta bunun için evini ocağını yurdunu  
terk etmeyi göze alır bir halde geçişi ve “göç”üşü-  
dür. Artık sefer değil, “göç” vardır ve bu göçte insa-  
nın sadece maddesinden değil manasından da çok  
şeylerin “göç”üşü vardır. (Kaplan, 2018: 126,128)

Sirkeci’den giden insanımızla değerlerimizdi. Bu  
değerlerimiz maalesef o ellerde dışladın, horlandın.  
Yetişen nesiller bir yabancılık yaşadı. Kayıp nesiller  
oldu.

### Dağların ardında kalan köy ve köyde bekleyen Elif.

İşte ilk göç dalgası böyle başlamıştı. Uzun ve me-  
safeli dalgalarıyla önüne kattıklarını yaban ellerine  
atarken, sonraki dalgalar yine yurdum insanlarını  
yerinden yurdundan söküp atarken bu kez vatanın  
diğer köşelerine serpiştiriyordu insanımızı... İşte  
bu son dalgada şairin kendisi de bir şekilde gurbet  
ellere düşmüştü. Köy onun için hasretin bir diğer  
adıydı.

O köy ile ilgili duygularını bir mülakatta şöyle  
anlatır: “Ben, etrafı mor dağlarla çevrili, sini içi  
gibi dümdüz bir ovada doğdum ve ovayı çevrele-  
yen dağlara bakarak büyüdüm. Bu geniş ovaya ser-  
pilmiş, ipliği kopmuş tepsi taneleri gibi dağılmış  
yüzlerce köy vardı. Bizim köyümüz işte bu ovanın  
tam ortasındaydı. Onun için de adına Çatova de-  
mişler. Çocukluğumda benim için dünya, işte bu  
sini içi gibi ovadan ibaretti. Düğün olduğunda da-  
vul sesleri, sabahın dingin saatlerinde köpek hav-  
lamaları ve horoz sesleri köyden köye duyulurdu.  
Uzun kış gecelerinde tandır başlarında tatlı dilli ni-  
nelerden masallar, maniler dinledim. Ben, o köyün  
kırlarında kuzu güttüm, tozlu yollarında yalınayak

azık taşıdım, beynimi kaynatan temmuz sıcağında döven sürdürdüm. Şimdi hasretle yâd ediyorum. Orası benim için bir masal ülkesidir. Ovayı dolduran kağnı gıcırtiları hâlâ kulaklarımda..." (Oruç ve Günaha, 2019)

Onun şiirlerinde köy, var olan bütün güzelliklerin merkezi olarak karşımıza çıkar. Şiirlerde, köyün mekân olarak anlatımından çok çağrıştırdığı değerlerin vurgusu ön plâna çıkartılır. Türk kültürünün yoğun olarak yaşandığı, tüm niteliklerinin görülebileceği, tipik özellikler taşıyan köyün dar bir mekân olması var olan değerleri yoğun bir anlatıma dönüştürür. (Çelik, 2018: 7)

Elif şiirinde de bu son dalganın acılarını terennüm eder şair.

"Köy dağların ardında kaldı  
Bir gün çıktım yel-yapalak  
Köy dağların ardında kaldı

Türküleri unuttum  
Gitgide iradı kağnı sesleri  
Bir daha uğramadım

Hâlbuki Elif'e sözüm vardı  
Hiç varmadım  
Kız dağların ardında kaldı

Sanırım;  
Özlemiş, özlemiş alışmış Elif  
Artık çoluk çocuğa karışmış Elif"

O bu göçten mustarıptır. Gurbette iken sıldan gelen haberlerin yolunu bekler, sılanın kokusunu ciğerlerinde hissetmek ister. Bu duygu ile bir göçmen kuş olan leylekten bile medet umar. "Leylek benim senden bir sualım var Zeynep'ten bir haber getir leylekler" Bu duygu onda o kadar belirgindir ki: "Leylek/Bir gurbet türküsü gagasında/Her yaz gelir gider/Yemen'de kınalar ellerini/ Beytullah'a yüz sürer/ Kuş değil melek" derken bu duygular hâkimdir yüreğinde...

### Sonuç

Çeşitli kurumlar tarafından birçok kez "yılın şairi" ve yılın edebiyatçısı" gibi ödüller almış olan Akbaş, milli ve manevi bilinci kendi fikirleri doğrultusunda şekillendirerek bir potada eritmiş ve halk için halkla beraber yaşayarak yazmış bir şairdir.

Gerek eğitmen yönünün gerekse epik/lirik psikolojik dünyasının ona kazandırdığı pozitif kişilik sayesinde okurlarına vermek istediği mesajı doğrudan verebilmiş, onlara onların anlayacağı dil ile

seslenmesini bilmiştir. Bu sayede hem kendi dönemindeki şairlere ilham kaynağı olmuş hem de çocuk şiirleri vesilesiyle kendinden sonraki nesillere de örnek teşkil etmiş bir Türk aydınıdır. (Bulut, 2016: 56,64)

Okunması gereken bir şairdir Ali Akbaş... Edebiyatımızın en önemli isimlerinden birisidir. Kendisi için nice uzun yıllar ve nice eserler vermesini diliyoruz.

### Kaynaklar:

Akbaş, Ali, 1996, *Kuş Sofrası*, Kültür Bakanlığı Yayınları No: 1320, Ankara,

Akbaş, Ali, <https://www.biyografi.net/kisiyrinti.asp?kisiid=3977>

Bulut, Yıldırım, 2016, "Ali Akbaş'ın Biyografik ve Sınırsal Yaşamı ile Şiirlerinde Yer Verdiği Temalar", *International Journal of Cultural and Social Studies (IntJCSS)* August 2016: Volume 2 (Special Issue 1)

Ertürk, Yavuz, 2016, "Bizim Hikâyemizi Anlatır Ali Akbaş'ın Her Şiiri", *Dünya Bizim*, 14 Nisan 2016.

Kabaklı, Ahmet, 1991, "Ali Akbaş'ın Göygöl Şiiri İncelemesi", *Türk Edebiyatı*, Ağustos 1991

Kaplan, Fahri, 2018 "Tunadan Geçen Atlar ve Trenler: Ali Akbaş'ın "Göç" Şiiri Üzerine Bir Okuma", *İki İstasyon Arası Tren Yazıları*, TDEV Yayınları.

Leontik, Mariya, 2017, "Ali Akbaş, Şiiri ve Ben", *Türk Edebiyatı*, S. 529, Kasım 2017.

Oruç, Çiğdem, Gülcihan Günana, 2019, "Ali Akbaş ile Söyleşi", *AÇSHB Sevgi Bir Kuş Dergisi*, 2019.

Şahin, Mehmet Ali, 2010, "Akbaş İle Ufuk Mülakatı", *Edebiyat Ufku İnternet Dergisi*. S. 24, Haziran. 2010.

Tatçı, Mustafa, 2008, "Ali Akbaş'ın Şiir Dünyasında Çocuk", *Türk Halkları Edebiyatı II, Uluslararası Çocuk Edebiyatı Kongresi, Kafkas Üniversitesi, I. Kitap, Bakü* 13-15 Kasım, 2008.

Tekin, Aslan, 2005, *Edebiyatımızda İsimler*, Elips Yayınları, Ankara.

Yalçın Çelik, S. Dilek, 2018, "Ali Akbaş'ın Kuş Sofrası Adlı Şiir Kitabında Milli Değerlerin Çocuk Duyarlığından Dile Getirilmesi", *Stad Sanal Türkoloji Araştırmaları Dergisi*, 3, 1: 11-20.

Yanardağ Mehmet Fetih ve Meleknur Özdemir, 2018, "Kültürel Bellekteki Yansımalarıyla Ali Akbaş'ın Çiçekler ve Kuşlar Adlı Şiirini Metinlerarası Bağlamda Bir Okuma Denemesi", *Edebi Eleştiri Dergisi*, 2, 1, Nisan 2018.